

OSZTÁLYFŐNÖKI

HELYI TANTERV

AZ ÖT ÉVFOLYAMOS KÉPZÉSBEN

irányadó: a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet, az 5/2020. (I. 31.)
Korm. rendelet és a 20/2012. évi EMMI rendelet

1. Célok, feladatok

A középiskola általános célja, hogy érvényesítse a humánus értékeket, közvetítse az egyetemes és nemzeti kultúra alapértékeit, testi és lelki egészségre törekvő, az emberi kapcsolatokban igényes felnőtteket, demokratikus elveket követő állampolgárokat neveljen, akik képesek a társadalmi, gazdasági, technikai változások követésére és az ezekhez alkalmazkodó cselekvésre.

A gimnáziumban az általános műveltséget megalapozó, valamint érettségi vizsgára és felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére felkészítő nevelés-oktatás folyik. Fejlesztő célú képzési tartalmakkal, problémakezelési módokkal, hatékony tanítási-tanulási módszerekkel készíti fel tanulóit arra, hogy a tudás – az állandó értékek mellett – mindig tartalmaz átalakuló, változó, bővülő elemeket is, így átfogó céljaival összhangban kialakítja a tanulóknak az élethosszig tartó tanulás igényét és az erre való készséget, képességet.

Az életfeltételek kialakítása és a társadalomba való beilleszkedés sokoldalú tájékozódási képességet és tájékozottságot kívánó feladatát a középiskola azzal támogatja, hogy felkészíti tanulóit a társadalmi jelenségek, kapcsolattrendszerek megértésére, alakítására, az alkalmazni képes tudás megszerzéséhez nélkülözhetetlen munka felvállalására. Mindehhez elengedhetetlen a tanulók tudatos, önkéntes, aktív, segítőkész együttműködése az iskolával.

A középiskola feladata, hogy előmozdítsa a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését; a nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon módot tudásuk átrendezésére, továbbépítésére, integrálására.

2. A Nemzeti Alaptanterv meghatározza azokat a **fejlesztési területeket**, amelyeknek érvényesülniük kell az köznevelési folyamatban. Ezek többsége beépül az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba; másrészt meghatározzák az osztályfőnöki órák témáit.

2.1. Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatának elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az életben elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítésmódokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja olyan, a tanulók életében nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a mértéktartás, az együttérzés, segítőkészség és a tisztelet. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – kihat egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Kapcsolódási pontok: etika, magyar irodalom tantárgy

2.2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni-közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez vezetnek. Alakuljon ki bennük a közösséghez való tartozás, a hazaszeretet és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért a tanulók, magyarságtudatukat

megőrizve, ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Kapcsolódási pontok: *történelem, magyar irodalom tantárgy, iskolai ünnepélyek, megemlékezések.*

2.3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A közügyekben való részvétel a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését kívánja. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Kapcsolódási pontok: *etika, történelem, média és mozgóképkultúra*

2.4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszhető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező adottságainak, szellemi és gyakorlati készségeinek kifejezésre jutását és kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmei hiteles kifejezésére, empátiára és kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az elsajátított tudást és készségeket énképébe be tudja építeni, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatni kell abban, hogy érezze, alakítani tudja fejlődését, sorsát és életpályáját. A megalapozott önismeret hozzájárul a boldog, egészséges és kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

Kapcsolódási pontok: *szaktárgyi órák, iskolai rendezvények*

2.5. A családi életre nevelés

A családnak kiemelkedő jelentősége van a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, önismeretének, testi és lelki egészségének, közösségi létének alakításában. Ezért társadalmi elvárásként fogalmazódik meg a nevelési-oktatási intézményeknek a gyermekek nevelésében, az erkölcsi normák közvetítésében, a harmonikus családi minták közvetítésében való fokozott részvétele. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező ártrendeződések a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A családi életre való felkészítés segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, valamint a családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésében. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

Kapcsolódási pontok: *idegen nyelv, magyar irodalom, etika, külföldi cserekapcsolatok*

2.6. A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok készítsék fel a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővására, gondozására, társas viselkedésük szabályozására, a társas konfliktusok kezelésére. A gyerekek, fiatalok sajátítsák el az egészséges életmód elveit, és – amennyire csak lehet – azok szerint éljenek. Az iskola feladata az is, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és

anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Kapcsolódási pontok: *biológia, testnevelés, pszichológiai és iskolaorvosi felmérések, fogászati szűrések*

2.7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A Nat ösztönzi a személyiségfejlesztő nevelést-oktatást, melynek része az akadályozott, hátránnyal élő fiatalok képességeinek fejlődéséhez szükséges feladatok meghatározása. Ez akkor lehet eredményes, ha az intézmények pedagógiai programja, a helyi tanterv külön figyelmet szentel minden tanuló képességbeli és társadalmi különbözőségének. A nevelési-oktatási intézmény alakítsa ki a gyerekekben, fiatalokban a beteg, sérült, fogyatékkal élő emberek iránti együttérző és segítő magatartást. Saját élményű tanuláson keresztül fejlessze ki a tanulóknál a szociális érzékenységet és számos olyan képességet (együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

Kapcsolódási pontok: *testnevelés, magyar irodalom, történelem, idegen nyelv, biológia, külföldi utak, osztálykirándulások, közösségi szolgálat, önkéntes munka*

2.8. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A nevelés célja, hogy a természet szeretetén és a környezet ismeretén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók ismerjék meg azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük természeti és társadalmi értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Kapcsolódási pontok: *földrajz, matematika, biológia, kémia, osztálykirándulások, témahét*

2.9. Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a tanulók kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, és képessé válnak hivatásuk megtalálására, foglalkozásuk és pályájuk kiválasztására és a hozzájuk vezető erőfeszítések megtételére. Ehhez fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Kapcsolódási pontok: *szaktárgyi órák, tehetséggyakornok szakkörök*

2.10. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világában és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát.

Kapcsolódási pontok: matematika, fizika, földrajz, történelem, közgazdaságtan, pénzügyi témahét, osztálykirándulás költségvetésének elkészítése

2.11. Médiatudatosságra nevelés

A médiatudatosságra nevelés lehetővé teszi, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosságnak felelős résztvevői legyenek; értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét. Az értelmező, kritikai és tevékenybeállítódás kialakítása révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A médiatudatosságra nevelés során a tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

Kapcsolódási pontok: mozgóképkultúra és médiaismeret, magyar nyelv és irodalom, történelem, vizuális kultúra, dráma és tánc, informatika, színházlátogatás, folyosógaléria

2.12. A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; a tanulók csoportban miként működhetnek együtt; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint a szövegek, meghatározások, képletek stb. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Kapcsolódási pontok: szaktárgyi órák, felzárkóztató foglalkozások, tanulásmódszertan óra

3. Ajánlott témakörök, javasolt óraszámok évfolyamonként

3.1. A nyelvi előkészítő évfolyam

Óraszám: évi 36+3/heti 1 óra

Aktuális eseményekhez kapcsolódó órák: 12 óra (Ezeket az órákat időben ütemezve be kell illeszteni a szabadon választott témák közé!)

Egészségnevelés: 10 óra

Szabadon választott témák: 17 óra

<i>Fejlesztési területek</i>	<i>Ismeretek, témák</i>
Az erkölcsi nevelés	Az ember, mint a világra nyitott lény. Az emberi kíváncsiság. A nyitottság, a kíváncsiság elvesztésének okai. Önérdék, csoportérdék, globális érdek. Önérdékünk, csoportérdékünk nem ellentétes-e mások érdekeivel?
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	Ismerkedés a gimnázium történetével, névadójával

Állampolgárságra, demokráciára nevelés	Egyenlőség, egyenjogúság – azonos jogok, azonos felelősség? (az iskolában) Demokrácia az osztályban, az iskolában, közös szabályok alkotása és működtetése. Az iskolai diákönkormányzat szerepe, feladatai, osztályképviselők megválasztása A vélemény-nyilvánítás módjai, fórumai, helyes hangneme.
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	Mennyire ismerjük egymást és magunkat? Hogyan látom önmagamot, milyennek látnak mások? Illemszabályok, a társas érintkezésben (köszönési formák, bemutatkozás, megszólítás, stb.)
A családi életre nevelés	Ismerkedés, barátság, együttjárás. A harmonikus társas kapcsolatok létrejöttéhez szükséges tulajdonságok, képességek (kedvesség, figyelmesség, udvariasság, kímélet, tisztelet, tapintat, humor, tolerancia, empátia, segítőkészség). Az önismeret fontossága a társas kapcsolatok kialakításában, egészséges önérvényesítés, mások szempontjait is figyelembe vevő viselkedés.
A testi és lelki egészségre nevelés	4 óra védőnői óra: szex-educatio, fogamzásgátlás A serdüléssel járó problémák, tünetek, hangulati változások, stb. Az életkor jellemzői: az egyedüllét, a befelé fordulás, a síríg tartó barátság, a másik nem felé fordulás, a szexualitás és az AIDS. A lányok és a fiúk nemi érése. Külső és belső nemi szervek működése, higiéniája. Az arcbőr, a test ápolása a serdülőkorban. Az egészséges életmód kialakítása, megfelelő napirend összeállítása. Az egészséges táplálkozás alapelvei. A testedzés, sportolás szerepe az egészség megőrzésében. Káros szenvedélyek és azok hatásai (pl. dohányzás, alkohol, drog).
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	Mi az önkéntesség? Az ötven órás közösségi szolgálat teljesítésének lehetőségei az iskolában és azon kívül.
Fenntarthatóság, környezettudatosság	A környezetvédelem fontossága életünkben. Személyes felelősségünk, ki, mit tehet a környezete megóvása érdekében? Az iskola és környéke tisztaságának megőrzése.

	Az osztályterem esztétikus díszítése, rendjének megőrzése.
Pályaorientáció	Miért jelentkeztem a Zrínyibe, milyen elvárásaim vannak magammal szemben? Rövid és hosszú távú céljaim.
Gazdasági és pénzügyi nevelés	Gazdálkodás a zsebpénzzel. Mit engedhetek meg magamnak a családi költségvetés terhére?
Médiatudatosságra nevelés	Mit jelent a „médiatudatosság” fogalom? Mi indokolja a téma fontosságát? Milyen problémákat látnak maguk a diákok, mire kell odafigyelniük? A mobiltelefon használatának szabályai.
A tanulás tanulása	Ki hogyan tanul? Az eredményes tanulás feltételei. A tehetség és a szorgalom kapcsolata. Adottságok, képességek. Tanórai fegyelem és aktivitás. Könyvtár- és internethasználat. Tehetséggondozás, hátránykompenzálás az iskolában.
Aktuális feladatok	Baleset-és tűzvédelmi oktatás, tankönyvosztás Zrínyisek lettünk: ismerkedés egymással, az iskola épületével, hagyományaival, ünnepeivel, a gimnáziumi képzés rendszerével Ismerkedés az iskola házi rendjével, munkarendjével, szokásaival Délutáni elfoglaltságok, edzések, művészeti tevékenység, színházbérletek szervezése Osztályprogramok tervezése, előkészítése Magatartás és szorgalom értékelése: önkép és társak véleménye. Aktuális problémák megbeszélése.

3.2. A 9. évfolyam

Óraszám: évi 36+3/heti 1 óra

Aktuális eseményekhez kapcsolódó órák: 12 óra (Ezeket az órákat időben ütemezve be kell illeszteni a szabadon választott témák közé!)

Egészségnevelés: 10 óra

Szabadon választott témák: 17 óra

<i>Fejlesztési területek</i>	<i>Ismeretek, témák</i>
Az erkölcsi nevelés	Az erkölcsi nevelés célja a jellemformálás. Ki a jellemes ember?

	<p>Mi a jó? Mi a rossz? Mi alapján döntünk? Az értékek mint eligazodási pontok, az értékvezérelt magatartás. Az ismeretek, az érzelmek, az akarat és a lelkiismeret (a belső hang, iránytű) fontossága a döntési folyamatban, a cselekvéseink során.</p>
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	<p>Helyi tradíciók, népszokások megismerése Részvétel hagyományörző programokon</p>
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	<p>Az egyéni és közösségi érdek összefüggései, az érdekek helyes képviselése. Az egyén és a közösség együttműködésének alapfogalmai és azok szerepe (erkölcs, törvény, jog, kötelesség, szabály) Bekacsolódás az iskola közösségi életébe.</p>
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	<p>1 óra védőnői óra: önismeret, társismeret Helyes önértékelés, önkritika, egészséges énkép. Erényeink felismerése, erősítése, a kiküszöbölendő hibák korrigálása, önmagunk elfogadása és elfogadtatása. Példaképkeresés, a valahová tartozás fontossága.</p>
A családi életre nevelés	<p>A család, mint a társadalom alrendszere. Elismert (elvárt) funkciói: reprodukciós, szocializációs, feszültségoldó, gazdasági, "politikai". Az emberi életszakaszok, generációk kapcsolatának a megismerése A családi hagyományok, ünnepek tisztelete. Felelősségérzet kialakítása a napi feladatok ellátásában.</p>
A testi és lelki egészségre nevelés	<p>Barátság, szerelem. Az igazi szerelem személyiség mozgósító ereje, pozitív hatása a jellemfejlődésre. 2 óra védőnői óra: szenvedélybetegségek. 1 óra védőnői óra: SZTB-k Legális és illegális drogok. Drog-prevenció. A biztonságos szórakozásról.</p>
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	<p>Munkamegosztás: önmagamért és másokért cselekedni Időbeosztás: kötelesség és kedvtelés helyes aránya A túlvállalás problémája</p>
Fenntarthatóság, környezettudatosság	<p>A táplálkozás célja (életség, örömforrás, státuszszimbólum) Az ételmiszer útja. Mi kerül az asztalunkra? Honnan kerül az asztalunkra?</p>
Pályaorientáció	<p>Ki milyen pályára készül az érettségi után? A választott pálya követelményeinek</p>

	összevetése a saját személyiségjegyekkel
Gazdasági és pénzügyi nevelés	Saját költségvetés. Beosztás, anyagi tervezés Tudatos fogyasztás: mire van szükségem?
Médiatudatosságra nevelés	A média-analfabetizmus veszélyei a XXI. században. Elmélyült és felszínes ismeretszerzés. A média manipulálhatósága, a média az én életemben Médiaértés és kritikus, szelektív médiafogyasztás.
A tanulás tanulása	Az egyes tantárgyak sajátos tanulási módszerei egyénre szabottan. Formális és informális tanulás (szépirodalom, újság, folyóiratok, szakkönyvek, TV, rádió, internet) A szabadidő helyes felhasználása.
Aktuális feladatok	Baleset-és tűzvédelmi oktatás, tankönyvosztás. Délutáni elfoglaltságok, edzések, művészeti tevékenység, színházbérletek szervezése. Osztályprogramok tervezése, előkészítése Magatartás és szorgalom értékelése. Az adott évfolyamon aktuális szervezési feladatok, előre nem látható, váratlanul adódó problémák. Az osztályfőnök vagy az osztály által felvetett, fontosnak tartott témák megbeszélése (pl. közös programok előkészítése, aktuális események, hírek a médiában... tárgyalása).

3.3. A 10. évfolyam

Óraszám: évi 36+3/heti 1 óra

Aktuális eseményekhez kapcsolódó órák: 12 óra (Ezeket az órákat időben ütemezve be kell illeszteni a szabadon választott témák közé!)

Egészségnevelés: 10 óra

Szabadon választott témák: 17 óra

<i>Fejlesztési területek</i>	<i>Ismeretek, témák</i>
Az erkölcsi nevelés	Az értékelés nehézségei: igazság és igazságosság. Az igazságosság szerepe a megállapodásokban, a terhek elosztásában, az anyagi javak elosztásában. Illendő – nem illendő, helyes - helytelen Aktív cselekvés, az erkölcsi jó saját élményű tanulása az iskolai élet, a tanulás, a tanórán

	kívüli foglalkozások, a szabadidős tevékenységek során.
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	A magyar kultúra és az európai kultúra kapcsolata. Nyitottság, megértés a különböző kultúrák iránt. Magyarok a határon túl. Kisebbségek Magyarországon. Tolerancia más nemzetek, nemzetiségek iránt.
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	A civil társadalom kialakulása. Az emberek egyenlőségének elismerése, a faji, vallási, és etnikai különbségek elfogadása, az előítéletek tudatosítása, leküzdése.
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	Felelősségvállalás saját személyiségünk alakulásáért. Szándék, kitartás és céltudatosság az önfejlesztésben. Az önfejlesztés igénye és módjai. Eszményképek és szerepük az önnevelésben. Az iskolán és a családon kívüli kötődések (pl. sportegyesület, pop együttes, vallási közösségek, szekták, stb.) Az ifjúsági szubkultúra hatásai: divat, beszédstílus, szabadidős programok, szokások, viselkedési formák.
A családi életre nevelés	A család, mint az egyén elsődleges mikroközössége. A család szükségessége. A család történelmileg kialakult funkciói. Hogyan képelem el jövőbeli családomat? Konfliktusok a családban, ezek kezelésének, feloldásának lehetőségei. A serdülő sajátos helyzete a családban, felelőssége a családi élet légköréért. A csonka család problémái, kapcsolattartás a külön élő szülőkkel. Távol a családtól – élet a kollégiumban.
A testi és lelki egészségre nevelés	„A virágnak megtiltani nem lehet...” A fiatalok nemi élete. Szerelem, szexualitás. Fogamzásgátlás. Abortusz. Optimális családtervezés. Egészséges életmód. 2 óra védőnői óra: Függőség 1 óra védőnői óra: SZTB-k
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	Nyitottság a hátrányos helyzetű rétegek ügye iránt. Érdeklődés, fogékonyság a társadalom jelenségei, problémái iránt. A kötelező közösségi szolgálat folyamatos teljesítése, élménybeszámoló.
Fenntarthatóság, környezettudatosság	Környezettudatos magatartás a különböző

	<p>helyzetekben, pl. kiránduláson.</p> <p>A közlekedési szabályok ismerete, betartásának fontossága (gyalogos, kerékpáros)</p> <p>A leggyakrabban előforduló és kárt okozó közlekedési szabálysértések, a disco-balesetek.</p>
Pályaorientáció	<p>Az egyéni képességek fejlesztésének módjai, fontossága a pályaválasztásban, a fakultációs tárgyak választásában.</p> <p>Tájékozódás a tanulók pályae érdeklődéséről: Nincs még elképzelése, van elképzelése, de irreális, reális elképzelés.</p> <p>Szülők, régi diákok bemutatnak egy-egy pályát.</p> <p>Látogatás a pályaválasztási intézetben, Edicatio-kiállításon.</p> <p>Fakultációs tárgyak választása.</p>
Gazdasági és pénzügyi nevelés	<p>Gazdasági és pénzügyi tervezés fontossága, tartalma, életvezetés.</p> <p>Élethosszig tartó öngondoskodás, tudatos pénzügyi döntések megalapozása.</p> <p>A tőzsde működése.</p> <p>A bankok működése. Banki ügyintézés: folyószámla, átutalások, egyéb tranzakciók</p>
Médiatudatosságra nevelés	<p>Ki, milyen oldalakat preferál, miért?</p> <p>A tanuló képes legyen tudatosan megindokolni, hogy miért kedveli az általa preferált médiatartalmakat.</p> <p>Internethasználattal kapcsolatos szokások, azok veszélyei. A felmerülő szempontok megbeszélése.</p> <p>Az internet pozitívumai, előnyei. Ki mire használja az internetet?</p>
A tanulás tanulása	<p>Az élethosszig tartó tanulás. Az állandó képzés és önképzés igényének kialakítása önmagunkban.</p> <p>Az iskolai tanulásban szerzett tapasztalatok elemzése, a folyamatos önképzés, ennek szembesítése a tanárok és az osztálytársak véleményével.</p>
Aktuális feladatok	<p>Baleset-és tűzvédelmi oktatás, tankönyvosztás</p> <p>Délutáni elfoglaltságok, edzések, művészeti tevékenység, színházbérletek szervezése</p> <p>Osztályprogramok tervezése, előkészítése</p> <p>Magatartás és szorgalom értékelése</p> <p>Aktuális problémák megbeszélése</p> <p>Az adott évfolyamon aktuális szervezési feladatok, előre nem látható, váratlanul</p>

	<p>adódó problémák.</p> <p>Az osztályfőnök vagy az osztály által felvetett, fontosnak tartott témák megbeszélése (pl. közös programok előkészítése, aktuális események, hírek a médiában... tárgyalása).</p>
--	--

3.4. A 11. évfolyam

Óraszám: évi 36+3/heti 1 óra

Aktuális eseményekhez kapcsolódó órák: 12 óra (Ezeket az órákat időben ütemezve be kell illeszteni a szabadon választott témák közé!)

Egészségnevelés: 10 óra

Szabadon választott témák: 17 óra

<i>Fejlesztési területek</i>	<i>Ismeretek, témák</i>
Az erkölcsi nevelés	<p>A család és az iskola által közvetített erkölcsi normák érvényesülése a gyakorlatban.</p> <p>A tanultakkal ellentmondásos tapasztalatok átélése, megítélése különböző helyzetekben, környezetben.</p> <p>Konkrét megélt tapasztalat (élmény), élethelyzetek elemzése, közös megbeszélése, a tanulságok együttes levonása.</p> <p>A kortárs közösségek szerepe a pozitív identitás egyénben történő kialakításában, mely segíti az egyénnek a saját csoportjához való tartozását.</p>
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	<p>Hazaszeretet – patriotizmus - nacionalizmus, sovinizmus.</p> <p>A nemzeti múlt kötelez. A magyar történelem hőseinek példamutatása az utókor számára.</p> <p>Magyarság és a kereszténység. Művészeti kincseink.</p> <p>Anyanyelvem szépsége, megbecsülése.</p>
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	<p>Önálló véleményformálás és kifejtés, vélemények, érvek, kifejtése, megvédése.</p> <p>Vitakultúra, érdekérvényesítés, érdekképviselés, kompromisszumkészség, tolerancia.</p> <p>Sikerélmény, kudarcélmény. A valóságos és vélt csalódások forrásai, szinterei.</p>
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	<p>A gondolatok és érzelmek kölcsönhatása.</p> <p>Életérzés, depresszió, szenvedély. Az érzelmek tanulása.</p> <p>Szeretet, szimpátia, gyűlölet, utálat, irigység, agresszivitás A stressz kezelésének lehetséges módjai</p>

	<p>Törekvés a saját testi, lelki és társas szükségletek mértéktartó és harmonikus kielégítésére, a személyiség folyamatos karbantartására.</p> <p>Optimizmus, életöröm. - A derűs életszemlélet jelentősége, hatása az életvitelre.</p> <p>Saját magunk tisztelete, egyéniségünk vállalása.</p> <p>Az iskola fiatalabb tanulóival szembeni felelősségérzet, példamutatás</p>
A családi életre nevelés	<p>Házasság vagy együttélés? Mit lehetne tenni a válások számának csökkentéséért? Házasságkötés, felelősségvállalás egymásért és az utódokért. A házastársak egyenlő jogai és kötelességei. A szülők felelősége a gyermek gondozásában és nevelésében. Jó és rossz hagyományok a családi nevelésben. Hivatás, közélet, családi élet, és önművelés összeegyeztetése. Tudatos felkészülés a szülői szerepre. Milyen szülő szeretnék lenni?</p>
A testi és lelki egészségre nevelés	<p>Szexuális úton terjedő betegségek. Okok, tünetek, következmények, terjedés, kezelés. 1 óra védőnői óra: terhesség-abortusz, családtervezés Életünk és a stressz. Kiút, orvoslás, megoldások. A leggyakoribb szív-és érrendszeri és daganatos betegségek. 2 óra védőnői óra: Rák-prevenció (emlő-, hereönvizsgálat), szűrővizsgálatok Ne dobd el az életed! Az önpusztítás ragálya, az öngyilkosság. Az eutanáziáról.</p>
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	<p>A közösségi szolgálat értékelése. Az önálló döntés képessége, a lehetőségek mérlegelése, személyes felelősségvállalás. Az emberi kapcsolatok értéként való elfogadása, érzékenység az emberi gesztusok iránt. A civil szervezetek céljai, lehetőségei, jelentőségük Néhány ismertebb nemzeti és nemzetközi civil szervezet tevékenysége</p>
Fenntarthatóság, környezettudatosság	<p>A fenntartható fejlődés alakulása. A fenntartható fejlődést támogató és nem támogató döntések és következményei.</p>

	<p>Az egész emberiséget érintő un. globális problémák, és az ezek leküzdésére tett kísérletek.</p> <p>A nemzetközi összefogás a környezetvédelemre.</p> <p>A környezetvédelem általános és közvetlenül ránk háruló feladatai pl: szelektív hulladékgyűjtés.</p>
Pályaorientáció	<p>A saját életpályára vonatkozó döntések meghozatala.</p> <p>Az életpálya tervezésekor mérlegelendő körülményekről, tényezőkről szóló adatok, információk gyűjtése.</p> <p>Különböző megélhetési lehetőségek összehasonlítása, feltételek, körülmények, kockázati tényezők, ezek hatása az életminőségre. Előnyök és hátrányok vizsgálata.</p>
Gazdasági és pénzügyi nevelés	<p>Munkavállalói és vállalkozási alapismeretek.</p> <p>Adózás, társadalombiztosítás</p> <p>Bruttó és nettó bér</p> <p>Adókalkulátor használata</p>
Médiatudatosságra nevelés	<p>A médiatudatosság főbb ismérvei:</p> <p>A valós tények és a fikció megkülönböztetésének képessége</p> <p>Egyre többet tud a tévéműsorok, a videó- és számítógépes játékok, a filmek, az interaktív rendszerek, weboldalak működési mechanizmusáról.</p> <p>Meg tudja különböztetni a valódi riportot a fizetett tartalmaktól.</p>
A tanulás tanulása	<p>Fakultációs tantárgyak tanulása: más tananyagszerkezet, más módszerek</p> <p>A Bloom-taxonómia szintjei</p> <p>Az egészséges önbizalom. Ambíció, céltudatosság.</p> <p>Az egészséges rivalizálás, és a kíméletlen törtetés.</p> <p>Teljesítmény az iskolában, az iskolán kívül, vizsgán, versenyen.</p>
Aktuális feladatok	<p>Baleset-és tűzvédelmi oktatás, tankönyvosztás</p> <p>Délutáni elfoglaltságok, edzések, művészeti tevékenység, színházbérletek szervezése</p> <p>Osztályprogramok tervezése, előkészítése</p> <p>Magatartás és szorgalom értékelése</p> <p>Aktuális problémák megbeszélése</p> <p>Az adott évfolyamon aktuális szervezési feladatok, előre nem látható, váratlanul adódó problémák.</p>

	<p>Az osztályfőnök vagy az osztály által felvetett, fontosnak tartott témák megbeszélése (pl. közös programok előkészítése, aktuális események, hírek a médiában... tárgyalása).</p> <p>Szalagavató, ballagás előkészítése.</p> <p>Iskolai színdarab írása és előadása (október 23./ Karácsony/ március 15.)</p>
--	--

3.5. A 12. évfolyam

Óraszám: évi 31+3/heti 1 óra

Aktuális eseményekhez kapcsolódó órák: 12 óra (Ezeket az órákat időben ütemezve be kell illeszteni a szabadon választott témák közé!)

Egészségnevelés: 10 óra

Szabadon választott témák: 12 óra

<i>Fejlesztési területek</i>	<i>Ismeretek, témák</i>
Az erkölcsi nevelés	<p>Szándék és tett. A jó szándék és a tett összefüggései.</p> <p>Közvetlen eredmény és erkölcsi hatás. A sikertelenség erkölcsi következményei.</p> <p>Az egyén felelőssége a cselekvések részleteiért, a belső munkáért, a tetteiért, a következményekért. A cselekvések fajtái: szabad és kényszerű cselekvések.</p> <p>Az emberi szabadság és a felelősség kapcsolata.</p> <p>Mi a különbség a pillanatnyi érdekek és a tényleges értékek között?</p>
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	<p>Mit jelent magyarnak lenni?</p> <p>Felelősség a haza iránt, a hazafiság kritériumai.</p> <p>Hazánk jelenlegi állapota és jövője.</p> <p>Személyes felelősségem a magyarság jövőjéért.</p> <p>A múlt megbecsülése és a jövőbe vetett hit.</p> <p>A honvédelem szerepe. Az egyén felelőssége a haza védelmében. A polgári szolgálat.</p>
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	<p>Szellemi tulajdon lopása (plágium)</p> <p>Iskolai beadandók - a szakirodalom felhasználásának módja</p> <p>Pluralizmus, többpártrendszer, parlamenti demokrácia.</p> <p>Gyermeki jogok, emberi jogok, diákjogok.</p> <p>Kötelességek.</p> <p>Igény az erkölcsös és kulturált politizálásra, vitára.</p> <p>Jelenismeret, felelős állampolgárok nevelése.</p>
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	A tévedés belátásának készsége, az ésszerű

	<p>kompromisszumra való alkalmasság. A konszenzuskeresés technikái. Élettervek, karrier-tervek. Felelősség önmön személyiségünk, saját sorsunk alakításáért. Hit önmagunk erejében, önbecsülésre törekvés. A belső személyi autonómia kialakításának fontossága.</p>
A családi életre nevelés védőnői óra igény szerint	<p>A családalapítás, gyermekvállalás feltételei: társadalmi érettség, erkölcsi, személyi tényezők megléte. A boldog házasság feltételei: szexuális megértés, közös célok, azonos erkölcsi értékrend, világnézet, hasonló műveltség, egymás tisztelete, megbecsülése.</p>
A testi és lelki egészségre nevelés védőnői óra igény szerint	<p>A családtervezés intézménye. Az optimális családtervezés A szeretetteljes fogamzás. A magzat fejlődéséről, a várandóságról, a szülésről. Adj vért, életet adsz! A véradás fontossága, kivitelezése.</p>
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	<p>Katasztrófavédelmi ismeretek Polgári védelmi alapismeretek Honvédelmi alapismeretek</p>
Fenntarthatóság, környezettudatosság	<p>A környezetvédelem aktuális kérdései. Tudatos környezetkímélő életmód.</p>
Pályaorientáció	<p>Továbbtanulási lehetőségek, a jelentkezés, felvételi eljárás Hazai vagy külföldi egyetem? A szakképzettségek (szakmák), felsőoktatási kimenetek főbb jellemzői. Önképzés, távoktatás, felsőoktatási szervezési formák Portfólió készítés, önéletrajz, állásinterjú.</p>
Gazdasági és pénzügyi nevelés	<p>Diákhitel – szükségem van-e rá? Előnyei, hátrányai A visszafizetés üteme</p>
Médiatudatosságra nevelés	<p>A média hatalom.</p>
A tanulás tanulása	<p>Érettségire készülés – szintézis Az érettségi tételek készítésének metodikája, az érettségire készülés ütemezése</p>
Aktuális feladatok	<p>Baleset-és tűzvédelmi oktatás, tankönyvosztás Délutáni elfoglaltságok, edzések, művészeti tevékenység, színházbérletek szervezése Osztályprogramok tervezése, előkészítése Magatartás és szorgalom értékelése Aktuális problémák megbeszélése Érettségire jelentkezés, a jelentkezési lapok</p>

	<p>kitöltése. OKTV-n való részvétel, felkészülés az érettségire, felvételire. A szalagavató tánc megtanulása, tablókészítés, búcsú az iskolától, a tanároktól, stb.</p>
--	---